

IBA Parkstad Directieverslag 2023

Tijdens de Stadmaakweek 2023, als onderdeel van Festival Cultura Nova, organiseerde IBA een bustour. Inwoners bezochten diverse IBA-projecten in de regio. Projecteigenaren gaven een inhoudelijke toelichting.

Foto - Loc Lodder

INHOUD

1. Voorwoord	2
2. IBA-organisatie	3
2.1. IBA Practical	3
2.1.1. Projecten waarvan in 2023 subsidie is vastgesteld	3
2.1.2. Nog lopende projecten	3
2.2. IBA Public.....	5
2.2.1. Media-activiteiten in 2023	5
2.2.2. Bijdragen aan bijeenkomsten, events en activiteiten	5
2.3. Afbouw organisatie: compact kernteam IBA.....	5
2.4. Voortgang Evolutieplan	6
3. IBA Financieel	7
3.1. Inleiding	7
3.2. Financieel rapport 2023	7
3.3. Toelichting op resultaat 2023.....	8

1. Voorwoord

Hierbij bied ik u het Directieverslag voor het jaar 2023 aan. In 2023 is verdere invulling gegeven aan de afronding van de activiteiten van IBA Parkstad BV. Naast de afbouw van de IBA-organisatie, werden de activiteiten geconcentreerd op het correct afwickelen van de subsidiebeschikkingen van alle IBA-projecten en de verankering van de nalatenschap van IBA Parkstad in de regio.

De Regiodeal 2.0, de Woondeal en regio- en grensoverschrijdende samenwerkingsinitiatieven zijn mogelijkheden om de nalatenschap van IBA te verbinden met de toekomstige uitdagingen voor de regio Parkstad. Daartoe hebben in 2023 diverse verkenningen plaatsgevonden met de Stadsregio Parkstad Limburg.

Parkstad, 4 juli 2024

Ronald Wilmes
Algemeen directeur IBA Parkstad

2. IBA-organisatie

2.1. IBA Practical

Tot en met 2023 is voor een totaalbedrag van circa M€ 9,5 aan subsidies definitief vastgesteld.

Voor de lopende projecten is een bedrag van M€ 14,1 gereserveerd waarvan middels voorschotten een bedrag van M€ 7,4 is uitbetaald, waardoor eind 2023 nog een bedrag van M€ 6,7 resteert aan uit te betalen subsidies.

2.1.1. Projecten waarvan in 2023 subsidie is vastgesteld

Van de onderstaande projecten is de subsidie in 2023 vastgesteld:

- Kasteel Etzenrade
- Gebiedsontwikkeling Thull
- Wilhelminaberg
- Herinrichting Burgemeester van Grunsvenplein
- Openluchttheater Brunssum
- Lauradorp
- Rondje Groeves
- Rooftop

2.1.2. Nog lopende projecten

- **Projecten met verzoek tot subsidieverstrekking in voorbereiding c.q. ingediend:**

- Superlocal, circulaire realisatie openbare ruimte
- Centercourt (Vie - Leven in beweging)
- Natuurtransferium Mingersborg (Bernadushoeve)
- GTB Lab
- Open Club Klimmen
- Schutterspark

- **Projecten die in uitvoering zijn c.q. nog opgestart dienen te worden:**

- *Slot Schaesberg*
In maart 2024 heeft de Raad van de gemeente Landgraaf ermee ingestemd dat de gemeente Landgraaf de verantwoordelijkheid neemt voor de afbouw van de poorttoren. En daarmee ook de resultaatsverplichtingen uit de beschikking aan de stichting heeft overgenomen. Volgens de huidige inzichten is de oplevering gepland voor najaar 2025.
- *Schinkel Zuid*
De realisatie van Promenade is volop in uitvoering. Fase II gaat na de zomer 2024 in de verkoop. Start van de bouw is voorzien in 2025. Oplevering van de openbare ruimte is voorzien eind 2026.
- *Romeins Kwartier*
Het gewijzigd ontwerp voor de openbare ruimte Raadhuisplan ligt ter beoordeling bij supervisor binnenstad Heerlen Prof. Ir. J.M.J Coenen. De start van de realisatie is voorzien in november 2024 en de oplevering is gepland in maart/april 2025.

- *Gevelfonds/Gevelverbetering Heerlen-Centrum*
De laatste tranche is opengesteld. Er zijn 20 aanvragen ontvangen ter beoordeling. De einddatum van het project loopt gelijk aan de looptijd van de verordening (gevelfonds 2.0), namelijk eind Q4 2025.
- *Royal/Tivoli*
Raadvoorstel voor realisatie van Royal/Tivoli wordt behandeld op 26 juni 2024. Het krediet kan dan vastgesteld worden en tevens vindt er besluitvorming plaats over de hoekoplossing. De aanbesteding kan starten na goedkeuring van gemeenteraad (zomer 2024). De start van de realisatie is voorzien in Q2 2025 en de oplevering is gepland in december 2026.
- *Schutterspark*
De promenade is gereed. Er is vertraging van de zitbanken die in juni geleverd zouden worden. Als die zijn geplaatst zijn alle werkzaamheden aan de Promenade afgerond. De trap is reeds in 2022 gerealiseerd en in 2023 geopend.
- *Stationsomgeving Simepveld*
Met de start van de aanleg van het parkeerterrein gelegen aan de Vroenkuilerweg (april 2024), is een aanvang gemaakt met de uitvoeringswerkzaamheden van fase 1 van de "Gebiedsontwikkeling ZLSM". Naar verwachting zal de aanbesteding van de uitvoeringswerkzaamheden voor de overige percelen van fase 1 en fase 2 (Stationstraat en emplacement) nog voor de bouwvak 2024 opgestart worden. De aanvang van de civiele werkzaamheden is voorzien in Q3 2024.
- *Parkstadroute*
De aanleg van de Parkstadroute is een continu proces van planning en bijstelling van die planning. Deels heeft dit te maken met het feit dat ook in 2023 nog niet voor alle delen van de Parkstadroute het tracé definitief is. Ook heeft dit te maken met het ontbreken van de noodzakelijke vergunningen en met veranderende inzichten met betrekking tot het meest ideale verloop van de route. Eind 2023 heeft Lola een eerste ontwerp gepresenteerd voor de rustpunten. In 2024 wordt dit samen met Relim verder tot op het niveau van een kostenraming uitgewerkt.

Het borgen van de kwaliteit van de Parkstadroute naar de toekomst toe is een bijzondere uitdaging. Tot het verschijnen van dit jaarverslag was er nog geen eenduidige visie op het langjarig eenduidig in stand houden van de gewenste hoge kwaliteit. De focus is nu vooral gericht op de realisatie van de 34 km lange route. Vanuit IBA wordt regelmatig aandacht gevraagd voor het kwaliteitsvraagstuk, met als uitgangspunt dat het uiteindelijk aan de zes gemeenten is om ervoor te zorgen dat de forse investering in kwaliteit op termijn niet verloren gaat.

Volgens de huidige inzichten zal de Parkstadroute eind 2025 gerealiseerd zijn. Diverse RO-procedures zijn echter nog niet afgerond. Tegen een aantal besluiten lopen bezwaren en is er beroep aangetekend. Als derde partijen besluiten om het verzet door te zetten tot aan de Raad van State, dan zal de eindtermijn van 2025 niet gehaald worden.

2.2. IBA Public

2.2.1. Media-activiteiten in 2023

De social media activiteiten van IBA zijn in 2023 geconcentreerd op LinkedIn. Vanuit het IBA account wordt regelmatig gepost. Enerzijds vanuit IBA zelf, anderzijds door vanuit IBA aan te haken op posts van projecteigenaren, partners en voor IBA en de regio relevante inhoudelijke posts van derden. IBA heeft bijna 2.500 volgers op LinkedIn, de social media posts worden veel bekeken (groot bereik) en krijgen regelmatig respons. Het aantal volgers blijft groeien. De vaste aftiteling van IBA-posts, #trotsopparkstad en #samenwerkenaandetoekomstvanparkstad, wordt gecontinueerd. De stadsregio maakt inmiddels ook gebruik van #trotsopparkstad.

Tijdens de Stadmaakweek 2023, als onderdeel van Festival Cultura Nova, organiseerde IBA i.s.m. Stadsregio Parkstad op 31 augustus een bustocht door Parkstad. Er waren twee routes beschikbaar, een toeristische route en een route die inhoudelijk aanhakte op diverse gebiedsontwikkelingen in Parkstad. De buistour was een succes, beide bussen waren 'uitverkocht'. Tijdens Cultura Nova 2024 zal de bustour worden uitgebouwd naar 4 routes. Daartoe wordt wederom samengewerkt met Stadsregio Parkstad.

26 augustus 2023 ging op L1 de documentaire over de Wilhelminaberg in première. De Limburgdoc "Onze Berg" kwam tot stand met financiële ondersteuning van IBA-Parkstad, Stichting Behoud Mijnhistorie, Stichting Pop in Limburg, Stichting Abel en L1. In de Limburg Doc 'Onze Berg' probeert theatermaker Nina Willems antwoord te krijgen op de vraag welke betekenis de Wilhelminaberg heeft voor de gebruikers ervan. Bijna 50 Jaar na sluiting van de laatste mijn wordt op de flanken van deze Wilhelminaberg o.a. gesport en gewandeld. De voormalige afvalberg lijkt een echte berg geworden. Een landmark in de Regio Parkstad.

7 december 2023 vond een speciale vertoning van de documentaire plaats in het Cultuurhuis in Landgraaf. De documentaire wordt op L1 regelmatig herhaald.

2.2.2. Bijdragen aan bijeenkomsten, events en activiteiten

12 januari 2023	Opening poort natuurtransferium Kunradersteengroeve
27 januari 2023	Afscheidsbijeenkomst IBA-accountmanagers
23 maart 2023	Werkessie: cross border future studio NL/D - Heerlen
21 april 2023	Opening Transferium Mingersborg
4-6 mei 2023	IBA Thüringen Closing Exhibition 2023 - Apolda
10 juni 2023	Opening Rondje Groeves
10 juni 2023	Opening Super Local
27 augustus 2023	Stadmaakweek – Regionale bustour / projectbezoeken
1 september 2023	Symposium Rooftop SCHUNK*
7 september 2023	Werkessie: Cross Border Future Studio NL/D - Aken
22 september 2023	Studiereis bestuurders provincie Groningen
7 december 2023	Vertoning documentaire 'Onze berg', Cultuurhuis Landgraaf

2.3. Afbouw organisatie: compact kernteam IBA

Na de afronding van het Expojaar in augustus 2022 is gestart met de geleidelijke afbouw van de organisatie. Sinds april 2023 bestaat de organisatie uit een team van 4 personen in deeltijd; een directeur, een controller, een adviseur/woordvoerder en een adviseur

voor de begeleiding vanuit IBA Parkstad bij het project Parkstadroute. Dit team draagt zorg voor de ordentelijke afronding van alle lopende verplichtingen en het borgen van het nalatenschap van IBA-Parkstad.

De directie heeft periodiek overleg met de voorzitter van de AvA inzake de voortgang en voorbereiding van de AvA's.

2.4. Voortgang Evolutieplan

Het "IBA Parkstad Evolutieplan 2023-2025" bevat enerzijds de uitgangspunten voor de wijze waarop de voortgang van de IBA-projecten wordt geborgd en de wijze waarop over de resultaten wordt gecommuniceerd. Anderzijds bevat het aanzetten voor de opvolging van de aanbevelingen in de "End Term Review", gericht op het in samenwerking met de Stadsregio Parkstad Limburg verbinden van de nalatenschap van IBA met de toekomstige uitdagingen van de regio.

Daartoe is o.a. in afstemming met de IBA accountmanagers en vertegenwoordigers van Stadsregio Parkstad Limburg gezocht naar de mogelijkheden over het "invlechten" van kennis vanuit IBA in de structuur van de stadsregio. Dat heeft niet geleid tot concrete acties omdat niet alle accountmanagers aanwezig waren en de meeste accountmanagers niet het mandaat hadden om acties af te spreken over de nalatenschap van IBA. Hierop is afgesproken dat in 2024 een bestuurlijk overleg gepland wordt met de voorzitter en directeur van IBA Parkstad, de directeur van Stadsregio en de gedeputeerde van provincie Limburg om nadere mogelijkheden samen te verkennen.

Tevens is in contacten met vertegenwoordigers van Region Köln/Bonn e.V, RWTH, Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht en de Stadsregio Parkstad Limburg gezocht naar de wenselijkheid en haalbaarheid van het ontwikkelen van een onderzoeksprogramma naar de resultaten van IBA projecten. Ook deze inventarisatie wordt in 2024 vervolgd. Verder zijn met het Historisch Centrum Limburg de eerste stappen gezet voor de overdracht van het IBA archief.

3. IBA Financieel

3.1. Inleiding

IBA Parkstad wordt gefinancierd vanuit de bijdragen die de aandeelhouders bijeen hebben gebracht. Met de toetreding van Gemeente Schinnen tot IBA Parkstad in 2017 steeg de totale aandeelhoudersbijdrage van € 45,0 miljoen naar € 46,3 miljoen. Deze bijdrage wordt verdeeld over de volgende posten:

- Subsidiegelden: investeringsbijdragen aan IBA-projecten. Het totale bedrag aan subsidiegelden komt uit op een bedrag van € 23,6 miljoen.
- Procesgelden: bijdragen die samenhangen met het faciliteren van projecten.

IBA Parkstad heeft als doelstelling de subsidiegelden te vermeerderen door een multiplier 1:3 te creëren, onder andere door middel van bijdragen van het Rijk, de Europese Unie, private investeringen en de eigen bijdragen van de projecteigenaren.

De AvA beslist over de reservering van subsidiegelden op basis van programmavoorstellen.

Vanuit de procesgelden ondersteunt IBA Parkstad trajecten ten behoeve van planontwikkeling, communicatie en haalbaarheidsanalyses. De totale omvang aan procesgelden bedraagt € 22,4 miljoen (inclusief maximaal € 6,75 miljoen aan apparaatskosten).

3.2. Financieel rapport 2023

Het IBA-boekjaar 2023 wordt afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 288.215,- dat onttrokken wordt uit de Algemene Reserve. RSM Nederland Accountants N.V. heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de financiële jaarrekening 2023.

In dit directieverslag worden de kosten van de IBA gepresenteerd in lijn met de begroting. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de regels van BW 2, Titel 9 en is separaat aan de AvA ter vaststelling voorgelegd.

In onderstaand overzicht treft u de specificatie per kostenplaats aan van het resultaat 2023 en de vergelijking daarvan met de begroting 2023 en met de realisatie jaarrekening 2022.

Bedragen in Euro's

	2023		
	Realisatie	Begroting	
AvA	9	0	32
Accountant	19.610	15.000	24.058
Directie/curator	54.772	51.000	59.780
Governance	74.391	66.000	83.870
Personeel	115.129	122.000	354.866
Organisatie	15.497	80.500	215.958
Facilitair	130.626	202.500	570.824
Apparaatskosten	205.017	268.500	654.694
Practical	22.634	16.000	207.696
Public	49.976	46.000	257.437
IBA Academy/School	-2.670	0	193.642
IBA Event / Expojaar	22.175	0	1.067.545
Projectkosten	92.115	62.000	1.726.320
TOTALE LASTEN	297.132	330.500	2.381.014
Aandeelhoudersbijdrage	0	0	600.000
Extra bijdrage van aandeelhouder			
Provincie inzake Expojaar	8.917	0	350.410
Resultaat	-288.215	-330.500	-1.430.604

3.3. Toelichting op resultaat 2023

3.3.1. IBA-subsidiegelden

Aan IBA-projecten kan, naast bijvoorbeeld ondersteuning bij de uitvoering van het veredelingsproces van IBA-kandidaat naar IBA-project, ook een IBA-investeringsbijdrage in de vorm van een projectsubsidie worden toegekend.

Het desbetreffende AvA-besluit (tot IBA-project) markeert de overgang van de fase van projectveredeling naar projectrealisatie. Met die overgang van een project naar de volgende fase eindigt de actieve betrokkenheid van IBA Parkstad bij de voorbereiding van het project en is de realisatiefase voor de projecteigenaar aangebroken. Het is de verantwoordelijkheid van de projecteigenaar om de afgesproken kwaliteit te realiseren en te voldoen aan de subsidievoorwaarden.

Op basis van de gewijzigde IBA subsidieverordening (looptijd tot en met 30 juni 2020) heeft de AvA de laatste projectsubsidies gereserveerd. In totaal heeft de AvA gedurende de looptijd van de Subsidieverordening een subsidiebudget vrijgegeven van € 23.932.000,-.

De jaarrekening spreekt van € 23.615.537,- aan AvA-subsidiebesluiten. Het verschil van € 316.462,- is het gevolg van lager vastgestelde subsidies, niet aangevraagde subsidies en ingetrokken subsidie.

Om fiscaal-juridische redenen maken de subsidiegelden geen deel uit van de exploitatiebegroting van de IBA en kennen zij een eigen procesgang, zoals vastgelegd in de subsidieverordening en de subsidieregeling. De geldstroom van de IBA-subsidies wordt via de balans verantwoord en het proces voldoet aan de regels van de AWB.

Vrijgevallen subsidies worden opgenomen onder vorderingen/schulden aan participanten, waarbij voor de provincie de vorderingen verlaagd worden en de overige aandeelhouders, die hun totale bijdrage al voldaan hebben als schulden aan participanten, in de jaarrekening zijn opgenomen.

3.3.2 IBA-procesgelden

Onder de proceskosten worden verstaan de kosten van governance, facilitair en projectkosten.

Governance en Facilitair

- Geraamde kosten 2023: € 268.500,-
- Gerealiseerde kosten 2023: € 205.017,-

Het voordelig exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting 2023 op de totale apparaatskosten over 2023 bedraagt € 63.483.

Het IBA-apparaat bestaat uit de onderdelen Governance en Facilitair. De facilitaire diensten van de IBA die uit het budget voor apparaatskosten worden gedekt, zijn de PIOFAH-diensten (Personeel, Informatie en ICT, Organisatie, Financiën, Algemene Zaken en Huisvesting). Evenals voorgaande jaren blijven de apparaatskosten binnen het begrote bedrag. De lagere kosten zijn het gevolg van opzegging van een groot deel van de contracten, het verkoopresultaat van de IBA-auto en lagere advieskosten.

De apparaatskosten vormen de vaste kosten van de IBA.

De totale gerealiseerde apparaatskosten t/m 2023 bedragen € 5.870.715,-.

Voor de periode 2024 t/m 2025 zijn deze kosten geraamd en begroot op € 350.000,-.

Daarmee komt het totaal aan apparaatskosten t/m 2025 op € 6.220.715,-.

De apparaatskosten mogen maximaal 15% bedragen van de subsidiegelden.

Uitgaande van het bedrag van M€ 45 voor subsidiegelden, mogen de apparaatskosten maximaal € 6.750.000,- bedragen.

Projectkosten 2023

- Geraamde kosten: € 62.000
- Gerealiseerde kosten: € 92.115

Het negatief exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting 2023 voor de projectkosten bedraagt € 30.115, als gevolg van hogere kosten door o.a. laatste termijn van het "Licht Kunstwerk" op de Wilhelminaberg en de bijdrage aan de Stadmaakweek.